

*Elektronický
informačný*
BULLETIN
Júl

07

ČESKÁ REPUBLIKA VYSTRIEDA FRANCÚZSKO V PREDSEDNÍCKOM KRESLE RADY EURÓPSKEJ ÚNIE

EU2022.CZ

01.07.2022 je deň, kedy Česká republika vystriedala v predsedníckom kresle Rady Európskej únie po pol roku predsedania Francúzsko.

Česká republika je krásnou a rozmanitou krajinou. Pyši sa vyše 2000 hradmi i zámkami a na jej území nájdete až 14 miest svetového bohatstva UNESCO. A vedeli ste aj, že prvý kockový cukor bol vyrobený v Českej republike ešte v roku 1841 potom, ako sa manželka riaditeľa cukrovaru zranila pri pokuse o odkrojenie kúska cukru?

Mottom českého predsedníctva je „Európa ako úloha“ a najviac úloh si Česká republika na nasledujúcich 6 mesiacov vytýčila v rámci týchto piatich priorit:

- zvládnutie utečeneckej krízy a povojnová obnova Ukrajiny,
- energetická bezpečnosť,
- posilnenie európskych obranných kapacít a bezpečnosť kybernetického priestoru,
- strategická odolnosť európskej ekonomiky,
- odolnosť demokratických inštitúcií.

Viac informácií nájdete aj na stránke českého predsedníctva: <https://czech-presidency.consilium.europa.eu/cs/>.

AKTIVITY ED LUČENEC

MESTO
LUČENEC

EUROPE DIRECT
Lučenec

novohradské
osvetové
stredisko

Fotosúťaž

„Zachytiť čo najvernejšie mládež prostredníctvom fotografie pri zachovávaní tradícií svojho národa/ štátu na 26. ročníku Medzinárodného novohradského folklórneho festivalu v dňoch 27.-31.07.2022.“

Mladosť v tradícii národa

INFORMÁCIE:

Účastníci súťaže môžu požiadať o voľné vstupenky na festival! Každý účastník sa môže zapojiť do súťaže len s jednou vlastnou fotografiou, ktorú vlastnoručne zhotovil, vo veľkosti max. 2 MB, ktorú zašle elektronicky spolu s názvom fotky, svojimi údajmi (meno, priezvisko, adresa trvalého pobytu, mobil, e-mail) na e-mailovú adresu vyhlasovateľa súťaže: europedirect@lucenec.sk do 05. 08. 2022. Viac informácií a štatút súťaže na www.edlucenec.eu

PODUJATIE JE ORGANIZOVANÉ PRI PRÍLEŽITOSTI „Európskeho roka mládeže 2022“

do 5.8.2022

NOVINKY Z EÚ

PAMÄTNÁ MINCA ERASMUS+ V OBEHU VO VŠETKÝCH KRAJINÁCH EUROZÓNY

Členské štáty eurozóny spoločne vydajú 2 eurovú pamätnú mincu, ktorá vychádza pri príležitosti 35. výročia programu Erasmus+ a 1. júla bude uvedená do obehu. Erasmus+, ako jeden z hlavných európskych projektov, doposiaľ ponúkol viac ako 12 miliónom mladých Európanov možnosť študovať alebo pracovať kdekoľvek v Európe a posilniť si

tak svoje zručnosti, obohatiť svoje vzdelanie a vytvoriť si nezabudnuteľné zážitky na celý život. Členské štáty spoločne vydajú približne 37 miliónov mincí Erasmus+. Do výberu dizajnu mince sa zapojilo viac ako 70 000 ľudí a za vybraný návrh hlasovalo 22 000 z nich. Jeho tvorcom je medailér a rytec mincí, Joaquin Jimenez z Parížskej mincovne (Monnaie

de Paris). Spoločné 2 eurové mince vydávajú spoločne členské štáty eurozóny s cieľom vyzdvihnúť dôležité etapy budovanie Európskej únie.

SPRÁVA O PRÁVNOM ŠTÁTE – ODPORÚČANIE PRE ČLENSKÉ ŠTÁTY

Komisia uverejnila **treťiu výročnú správu o právnom štáte**, ktorá tento rok po prvýkrát prináša aj konkrétne odporúčania určené jednotlivým členským štátom. Správa sa venuje štyrom kľúčovým oblastiam právneho štátu: justičné systémy, protikorupčný rámec, pluralita a sloboda médií a iné inštitucionálne otázky súvisiace so systémom brzd a protiváh.

Cieľom odporúčaní je

povzbudiť členské štáty, aby napredovali v prebiehajúcich alebo plánovaných reformách a pomôcť im určiť, kde sú potrebné zlepšenia.

Odporúčania pre Slovensko sa týkajú troch oblastí:

Súdnictvo – justičný systém

- zabezpečiť, aby členovia súdnej rady mali dostatočné záruky nezávislosti, pokiaľ ide o ich odvolanie, s prihliadnutím na európske normy nezá-

vislosti súdnych rád

- zavedenie a dodržiavanie záruk pri podrobovaní sudcov trestnej zodpovednosti za trestný čin „zneužívania práva“

Boj proti korupcii

- Slovensko by malo prísť s návrhmi na reguláciu lobizmu a posilniť svoje právne predpisy o konflikte záujmov a majetkových priznaniach.
- za účelom podpory výsledkov vyšetrovaní korupcie na najvyšších miestach sa Slovensku odporúča lepšia koordinácia medzi rôznymi orgánmi presadzovania práva a zaistenie objektivity rozhodnutí prokuratúry aj prostredníctvom legislatívnych zmien cielených na obmedzenie právomoci generálneho prokurátora rušiť rozhodnutia prokuratúry

Sloboda slova – bezpečnosť novinárov

- Čo sa týka novinárov, Komisia odporúča posilniť ich fyzickú bezpečnosť prostredníctvom lepších legislatívnych záruk. V tejto oblasti sa zmieňuje aj zaistenie lepšieho pracovného prostredia pre novinárov a posilnenie ich ochrany pred hanobením či ohováraním. Slovensko by malo pri nastavovaní týchto pravidiel vychádzať z európskych noriem na ochranu novinárov.
- Európskymi pravidlami týkajúcimi sa verejnoprávných médií by sa malo Slovensko inšpirovať pri naplňovaní odporúčaní o zaistení nezávislého riadenia, ako aj redakčnej nezávislosti verejnoprávných médií.

POLITIKA SÚDRŽNOSTI: SLOVENSKO UZAVRELO NA ROKY 2021 – 2027 PARTNERSKÚ DOHODU S KOMISIOU V HODNOTE 12,8 MILIARDY EUR

Slovensko uzavrelo na roky 2021 – 2027 Partnerskú dohodu s Komisiou. Slovensko na toto obdobie dostane 12,8 miliardy eur, aby investične podporilo hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť. Partnerská dohoda s Komisiou zároveň pomôže Slovensku plniť kľúčové priority EÚ, a tak dosiahnuť zelenú a digitálnu transformáciu a sociálnu spravodlivosť.

Zelená transformácia a nižšia energetická závislosť – Slovensko získava z [Európskeho fondu regionálneho rozvoja](#) (EFRR) a [Kohézneho fondu](#) 4,2 miliardy eur, ktoré mu umožnia plniť klimatické ciele a znížiť svoju energetickú závislosť od Ruska. Vďaka nim Slovensko zvýši svoj podiel obnoviteľných zdrojov energie a zároveň zníži celkovú spotrebu energie a emisie skleníkových plynov z verejných budov. Významné investície pôjdu aj do rekonštrukcie a modernizácie železničnej siete. 459 miliónov eur z [Fondu na spravodlivú transformáciu](#) (FST) sa využije na zmiernenie sociálno-ekonomických nákladov energetickej transformácie, a to tak, že sa podporí vytváranie nových pracovných miest, odborná príprava a investície do ekologických

technológií, ako aj zatriebňovanie zasiahnutých regiónov pre mladých ľudí.

Podpora digitálnej transformácie a hospodárskej konkurencieschopnosti – Ďalších 1,9 miliardy eur sa vyčlení na podporu digitalizácie, posilnenie výskumných a inovačných kapacít a zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov. Osobitný dôraz sa kladie aj na posilnenie spolupráce medzi akademickým, súkromným a podnikateľským sektorom.

Pracovné miesta budúcnosti: digitálne priateľský trh práce otvorený pre všetkých – Vykonávanie [Európskeho piliera sociálnych práv](#) podporí 3,2 miliardy eur z [Európskeho sociálneho fondu plus](#) (ESF+). Približne 680 miliónov eur bude tvoriť investície na zlepšenie životných podmienok marginalizovaných rómskych komunít na Slovensku. Takisto budú predstavovať príspevok na inkluzívne vzdelávanie a sociálne služby vo všetkých komunitách. Ďalších 203 mi-

liónov eur je určených na pomoc pracovníkom, aby mohli prehlbovať svoje vedomosti i preškoliť sa, a teda sa vedeli lepšie orientovať podľa meniacich sa potrieb dnešného trhu práce. Partnerská dohoda bude zameraná aj na deti a mladých ľudí: 280 miliónov eur sa využije na realizáciu [záruky pre mladých ľudí](#) a 318 miliónov eur podporí [Európsku záruku pre deti](#).

Odvetvie udržateľnej akvakultúry – Slovensko získava 15 miliónov eur z [Európskeho námorného, rybolovného a akvakultúrneho fondu](#) (ENRAF), ktoré mu umožnia vybudovať odolné, udržateľné a dekarbonizované odvetvie akvakultúry v súlade so [strategickými usmerneniami EÚ pre udržateľnejšiu a konkurencieschopnejšiu akvakultúru EÚ](#) na obdobie 2021 – 2030. Zároveň môže zrýchliť digitálnu transformáciu odvetvia vrátane zberu údajov a kontrolných činností zameraných na zlepšenie výsledovateľnosti produktov akvakultúry.

ROAMING ZA DOMÁCE CENY NA ĎALŠÍCH 10 ROKOV

1. júla 2022 nadobudlo účinnosť nové vylepšené nariadenie o roamingu. Predlžuje platnosť režimu „roaming za domáce ceny“ do roku 2032. Ide o režim, vďaka ktorému môžu cestujúci v EÚ a EHP volať, posilať textové správy a surfovať po internete v zahraničí bez dodatočných poplatkov. Nové pravidlá okrem toho prinesú podnikom a občanom EÚ významné výhody, keďže budú mať pri využívaní roamingu v zahraničí rovnakú kvalitu mobilných služieb, akú majú doma. Nové pravidlá takisto zlepšujú prístup k tiesňovej komunikácii v celej EÚ a zaručujú jasné informácie o službách, na ktoré sa môžu vzťahovať dodatočné poplatky.

Spotrebiteľia budú mať teraz právo na rovnakú kvalitu mobilného internetu v zahraničí ako doma. Operátori poskytujúci mobilné služby by mali zabezpečiť, aby spotrebiteľia mali prístup k používaniu sietí 4G alebo pokročilejších sietí 5G, ak sú k dispozícii v destinácii, ktorú spotrebiteľ navštívi. Spotrebiteľia by mali mať možnosť nájsť informácie o dostupnosti siete vo svojich zmluvách o mobilných službách a na webových sídlach operátorov.

NOVÉ PRAVIDLÁ, KTORÝMI SA V EÚ ZLEPŠÍ BEZPEČNOSŤ CESTNEJ PREMÁVKY A POVOLIA PLNE AUTONÓMNE VOZIDLÁ

Začínajú sa uplatňovať nové **naariadenie o všeobecnej bezpečnosti vozidiel**, ktoré zavádza celý rad povinných pomocných systémov vodiča na zlepšenie bezpečnosti cestnej premávky a stanovuje právny rámec pre schvaľovanie automatizovaných a plne autonómnych vozidiel v EÚ. Nové bezpečnostné opatrenia pomôžu lepšie chrániť cestujúcich, chodcov a cyklistov v celej EÚ, pričom sa očakáva, že do roku 2038 sa zachráni viac ako 25 000 životov a predíde sa najmenej 140 000 vážnym zraneniam.

Platné opatrenia:

- pre všetky cestné vozidlá (t. j. osobné automobily, dodávky, ná-

kladné vozidlá a autobusy): systém inteligentného prispôsobenia rýchlosti, senzory alebo kamery na cúvanie, systém varovania vodiča pred ospalosťou a stratou pozornosti, zariadenia na záznam údajov o udalostiach, ako aj signál

núdzového zastavenia,

- pre osobné vozidlá a dodávky: ďalšie funkcie, ako sú systémy udržiavania v jazdnom pruhu a automatizovaného brzdenia,
- pre autobusy a nákladné vozidlá: technológie na lepšie rozpoznávanie možných mŕtvych uhlov, výstrahy na predchádzanie zrážkam s chodcami alebo cyklistami a systémy monitorovania tlaku v pneumatikách.

Pravidlá sa od dnešného uplatňujú najskôr na nové typy vozidiel a od 7. júla 2024 sa začnú uplatňovať na všetky nové vozidlá. Niektoré nové opatrenia sa do roku 2029 rozšíria na ďalšie druhy cestných vozidiel.

HRUŠOVSKÝ LEPNÍK ZÍSKAL ZNAČKU CHRÁNENÉHO ZEMEPISNÉHO OZNAČENIA (CHZO)

Európska komisia schválila nové chránené zemepisné označenie (CHZO) zo Slovenska: **Hrušovský lepeník**.

Tento okrúhly alebo polmesiacový koláč s priemerom 25 až 35 cm sa vyrába v Banskobystrickom kraji a je pripravený z kysnutého

cesta z chleba a zemiakov, plnený alebo obložený a pečený v kamennej peci. Pripravuje sa na slano, kedy je plnený cesnakom alebo kyslou kapustou, a aj na sladko – plnený lekvárom alebo poliaty zmesou tvarohu a zemiakov. Cesto aj plnka sa pripravujú výlučne ručne. Nové chránené označenie sa pridá do zoznamu 1588 už chránených poľnohospodárskych produktov. Zoznam všetkých chránených zemepisných označení nájdete v databáze **eAmbrosia**.

PROGRAM ERASMUS+: SPOLUPRÁCA 44 EURÓPSKÝCH UNIVERZÍT NAPRIEČ HRANICAMI A VEDNÝMI DISCIPLÍNAMI

Komisia oznámila **výsledky výzvy na predkladanie návrhov 2022** v rámci iniciatívy Európskej univerzity: s rekordným rozpočtom 272 miliónov eur z programu Erasmus+ dostane 16 spolupracujúcich európskych univerzít ďalšiu podporu a štyri nové

združenia budú môcť začať spoluprácu. Spoločne s 24 združeniami vybranými v roku 2020 je v súčasnosti zapojených celkom 44 európskych univerzít pozostávajúcich z 340 inštitúcií vysokoškolského vzdelávania v hlavných mestách a odľahlých regiónoch z 31 krajín. **Európske univerzity** sú združenia inštitúcií vysokoškolského vzdelávania z celej Európy, ktoré spolupracujú v oblasti vzdelávania, výskumu a inovácií ku prospechu študentov, pedagógov a spoločnosti.

ŠETRIŤ PLYN PRE BEZPEČNÚ ZIMU: KOMISIA NAVRHUJE PLÁN NA ZNÍŽENIE DOPYTU PO PLYNE S CIEĽOM PRIPRAVIŤ EÚ NA ZNÍŽENIE DODÁVOK

Európska komisia navrhla nový legislatívny nástroj a Európsky plán na zníženie dopytu po plyne s cieľom znížiť spotrebu plynu v Európe o 15 % do nasledujúcej jari. Všetci spotrebitelia, orgány verejnej správy, domácnosti, vlastníci verejných budov, dodávatelia energie a priemysel môžu a mali by prijať opatrenia na úsporu plynu. Komisia takisto urýchlí prácu na diverzifikácii dodávok vrátane spoločného nákupu plynu s cieľom posilniť možnosť EÚ získavať alternatívne dodávky plynu. EÚ čelí riziku ďalšieho obmedzovania dodávok plynu z Ruska v dôsledku toho, že Kremľ využíva plyn ako zbraň, pričom takmer polovica členských štátov je už teraz postihnutá zníženými dodávkami. Prijatie opatrení teraz môže znížiť riziko aj náklady pre Európu v prípade ďalšieho alebo úplného narušenia, čím sa posilní európska energetická odolnosť.

Komisia navrhuje nové nariadenie Rady o koordinovaných opatreniach na zníženie dopytu po plyne. V novom nariadení by sa pre všetky členské štáty stanovil cieľ znížiť dopyt po plyne medzi 1. augustom 2022 a 31. marcom 2023 o 15 %. Nové nariadenie by tiež umožnilo Komii,

aby po konzultácii s členskými štátmi vyhlásila „Varovanie Únie“ o bezpečnosti dodávok, čím by sa všetkým členským štátom uložilo povinné zníženie dopytu po plyne. Varovanie Únie možno aktivovať, ak existuje značné riziko vážneho nedostatku plynu alebo výnimočne vysokého dopytu po plyne. Členské štáty by mali aktualizovať svoje národné núdzové plány do konca septembra s cieľom ukázať, ako plánujú splniť cieľ zníženia dopytu, a každé dva mesiace by mali Komisii podávať správy o pokroku. Od členských štátov žiadajúcich o solidárne dodávky plynu sa bude vyžadovať, aby preukázali opatrenia, ktoré prijali na zníženie dopytu na vnútroštátnej úrovni.

S cieľom pomôcť členským štátom dosiahnuť potrebné zníženie dopytu Komisia prijala aj Európsky plán na zníženie dopytu po plyne, v ktorom sa stanovujú opatrenia, zásady a kritériá koordinovaného znížovania dopytu. Plán sa zameriava na nahradenie plynu inými palivami a na celkové úspory energie vo všetkých odvetviach. Jeho cieľom je zabezpečiť dodávky domácnostiam a kľúčovým používateľom, ako sú nemocnice, ale aj odvetviam, ktoré sú rozhodujúce pre poskytovanie základných výrobkov a služieb pre hospodárstvo a pre dodávateľské reťazce, a pre konkurencieschopnosť EÚ. V pláne sa stanovujú usmernenia, ktoré majú členské štáty zohľadniť pri plánovaní obmedzení.

NA SLOVENSKO MIERI PRVÁ PLATBA V RÁMCI MECHANIZMU NA PODPORU OBNOVY A ODOLNOSTI VO VÝŠKE 398,7 MILIÓNA EUR

Európska komisia vyplatila Slovensku prvú platbu vo výške 398,7 milióna EUR v rámci [Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti](#) (RRF). Platba je založená na výkonnosti a závisí od toho, ako Slovensko implementuje investície a reformy uvedené v [Pláne obnovy a odolnosti](#).

Žiadosť o prvú platbu predložilo Slovensko 29. apríla 2022. Platba pokrýva 14 čiastkových mílnikov, ktoré boli podľa [vykonávacieho rozhodnutia Rady](#) podmienkou pre prvú splátku. Mílniky sa týkajú reformy justičného systému, oblasti vysokoškolského vzdelávania, fiškálneho rámca, energetiky, udržateľnej mobility, boja proti korupcii, digitalizácie verejného sektora, ako aj systému auditu a kontroly Slovenska na vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Európska komisia zverejnila [predbežné hodnotenie platby](#) 27. júna 2022.

Komplexný Plán obnovy a odolnosti Slovenska je financovaný grantami vo výške 6 miliárd EUR. Výšky platieb, ktoré vyplatí Komisia členským krajinám sú uvedené v [hodnotiacej tabuľke](#), ktorá ukazuje pokrok krajiny pri vykonávaní Mechanizmu ako celku a jednotlivých národných Plánov obnovy a odolnosti. Viac informácií o postupe podávania žiadostí o platbu v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti môžete nájsť v [dokumente s najčastejšími otázkami](#).

WORKSHOPY NA

